

liberalcem. Za vso bedo, preganjanje in sovraštvo pa klerikalcem.

Tovariši nemškutarji so torej grešili samo proti svojemu narodu in ne tudi proti svojemu stanu. Naši Slomškarji pa grešijo proti narodu in stanu.

Kakor je pa v dobi najhujšega nemškega terorizma ostala pretežna večina vendarle zvesta svojemu poklicu, isto bo storila tudi sedaj v dobi najhujšega črnega nazadnjaštva. Učiteljstvo nekdanj ni prav nič pogrešalo v svojih vrstah odpadlih izdajalcev in tako je tudi sedaj. To naj si dobro zapomnijo razni Jakličiči, Primožiči, Petriči itd. Najgrše na svetu je bilo, je še in bo — izdajalstvo.

Tovariši, ne glejte na razna prilizovanja, ne bojte se groženj! Ampak neustrašeno korakajmo po načrtani poti naprej!

Starejši tovariši smo skrbeli, da so izginili nemškutarji iz naših vrst, a mlajši skrbite, da kmalu izginejo iz pozorišča razni Jakličiči, Primožiči, Štruklji i. dr. Da se to zgodi, so nam porok naši zavedni in značajni tovariši.

Pisarna.

LIX.

Vprašanje. V našem trgu, ki je sedež dekanije in leži ob jezikovni meji, bi bilo dobro, da se ustanovi za našo faro in za več (4—6) sosednih župnij posojilnica; zakaj ljudje morajo plačevati tu naseljenim tujcem jako visoke obresti. Toda za vodstvo posojilnice ni zmožnih ljudi; jaz sam bi moral vse voditi. Ali gre to po zakonu?

A. Ž., nadučitelj v D.

Odgovor. Da se ustanovi posojilnica, je na vsak način treba, da dotična pravila podpišejo poleg Vas še nekateri posestniki, recimo 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3 možje ali vsaj 2 (reci dve) polnoletni osebi; za vodstvo, t. j. načelstvo, pa zadostuje na vse zadnje tudi ena inteligentna, marljiva, poštena oseba, kar ste Vi. Natančneje pa Vas bo rad poučil g. Ivan Lapajne v Krškem, ki je izdal knjigo „Slovenski posojilničar“.

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Zborovanje zastopnikov vsega avstrijskega učiteljstva na Dunaju. Zastopniki vseh avstrijskih učiteljskih društev bodo zborovali v soboto dne 2. novembra t. l. na Dunaju. Zborovanje se vrši ob 10. uri predpoldne v „Josefsaal des Lehrerhauses, VIII., Josefs-gasse 12.“

Shod otvori in pozdravi predsednik „des Deutsch-österreichischen Lehrerbundes“ kot sklicatelj, gosp. Fr. Kessler. Potem se izvoli predsedništvo, zapisnikarji in reditelji.

Vsaka organizacija pozdravi shod po enem govorniku, ki govori v svojem materinem jeziku, od državnih poslancev govori od vsake stranke en govornik in od zastopnikov šolstva?

Poročilo je prevzel gosp. Ch. Jessen, član „des Deutsch-österreichischen Lehrerbundes“. Debata o poročilu se bo vršila v nemškem jeziku.

Slednjič se izvoli deputacija, ki gre k naučnemu in finančnemu ministru in k ministrskemu predsedniku.

Slovenski in hrvaški zastopniki iz Dalmacije, Primorskega, Kranjskega in Štajerskega se odpeljejo na Dunaj dne 1. novembra 1907 z brzovlakom, ki vozi iz Trsta ob 7:55 zjutraj, iz Št. Petra ob 10:03, iz Ljubljane ob 11:27 in pride na Dunaj ob 8:50 zvečer.

Kdor si hoče malo več ogledati Dunaja, naj odpotuje že v četrtek.

Sestanek vseh slovenskih in hrvaških odposlancev je v petek dne 1. novembra t. l. ob 9. uri zvečer na „Widner-Hauptstrasse, Hotel: „Zur grünen Weintraube“.

Delegate so izvolila sledeča društva:

I. Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev — L. Jelenc, učitelj v Ljubljani.

II. Savez dalmatinskih učitelja u Spljetu — Dane Petranović, građanski učitelj u Šibeniku.

III. Belokranjsko učiteljsko društvo — Fran Šetina, nadučitelj v Ornomlju.

IV. Postojnsko učiteljsko društvo — Dragotin Česnik, nadučitelj v Knežaku.

V. Pedagoško društvo v Krškem — Karel Humek, strokovni učitelj v Krškem.

VI. Litijsko učiteljsko društvo — Josip Zajec, nadučitelj v Vel. gabru.

VII. Učiteljsko društvo za Trst in okolico v Trstu — Anton Grmek, učitelj v Vrdeli pri Trstu.

VIII. Učiteljsko društvo za goriški okraj — Ignacij Križman, nadučitelj v Dornbergu.

IX. Hrvatsko učiteljsko društvo „Narodna Prosvjeta za Istru“ — Josip Bačić, c. kr. učitelj vježbaonice v Pazinu.

X. Slov. učiteljsko društvo za kočevski okraj — Fran Štefančič, nadučitelj v Vel. Laščah.

XI. Slov. deželno učiteljsko društvo v Ljubljani — Juraj Režek, učitelj v Ljubljani.

XII. Ljubljansko učiteljsko društvo — Jakob Dimnik, nadučitelj v Ljubljani.

XIII. Logaško učiteljsko društvo — Engelbert Gangl, učitelj na mestni višji realki v Idriji.

XIV. Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja ljubljanske okolice — Josip Gregorin, učitelj na Viču.

XV. Kranjsko učiteljsko društvo — Fran Ivanc, učitelj v Kranju.

XVI. Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo — Fr. Ferlinc, učitelj v Šmarji pri Jelšah.

XVII. Učiteljsko društvo za ptujski okraj — Anton Pesek, nadučitelj v Narapljah; namestnik: Ivan Klemenčič, učitelj na Ptujski gori.

XVIII. Št. Lenartsko učiteljsko društvo — Josip Troha, učitelj pri Sv. Benediktu v Slov. gor.

XIX. Učiteljsko društvo za Mariborsko okolico — Avgustin Požegar, nadučitelj v Žitečki vasi; namestnik: Davorin Lesjak, učitelj v Rušah.

XX. Učiteljsko društvo za Sežanski šol. okraj — Anton Kosovel, nadučitelj v Pliskovici.

XXI. Celjsko učiteljsko društvo — Fran Krajnc, učitelj v Celju.

XXII. Konjiško učiteljsko društvo — Jakob Jurko, nadučitelj v Tepanjah pri Konjicah.

XXIII. Kozjansko učit. društvo — Anton Hohnjec, nadučitelj v Kozjem.

XXIV. Učiteljsko društvo za laški okraj — Anton Gnuš, nadučitelj na Dolu pri Hrastniku.

XXV. Krško učiteljsko društvo — Mijo Radić, učitelj, Malinska-Krk-Veglia.

XXVI. Saleško učiteljsko društvo — Ivan Koropec, učitelj v Šoštanjju.

XXVII. Slovenjegrajsko učiteljsko društvo — Karel Barle, učitelj v Slovenjem gradu.

XXVIII. Tolminsko učiteljsko društvo — Anton Stres, učitelj v Iderskem.

XXIX. Ormoško učiteljsko društvo — Josip Rajsp, nadučitelj v Ormožu.

XXX. Učiteljsko društvo za koperski okraj — Anton Urbančič, učitelj-voditelj v Boljuncu.

XXXI. Ljutomersko učiteljsko društvo — Fran Cvetko, nadučitelj v Vučji vasi.

XXXII. Slovenjebistriško učiteljsko društvo — Sebastijan Krotky, učitelj v Studenicah pri Poljčanah.

XXXIII. Savinsko učit. društvo — Josip Stritar, nadučitelj v Št. Vidu-Šmarje pri Jelšah.

XXXIV. Radovljiško učiteljsko društvo — Ime delegata se priobči v prihodnji številki.

XXXV. Gornjegrajsko učiteljsko društvo — Ignacij Šijanec, učitelj v Gornjem gradu.

XXXVI. Novomeško učiteljsko društvo — Davorin Matko, nadučitelj v Toplicah, Dolenjsko.

XXXVII. Kamniško učiteljsko društvo — Janko Toman, nadučitelj v Moravčah.

XXXVIII. Učiteljsko društvo Šibenik i školski kotar Šibenski, Učiteljsko društvo za Korčulo i kotar školski kovčulanški ter „Učiteljsko društvo Dubrovnik i školski kotar Dubrovački“ — Jos. Karadjol, učitelj v Šibeniku.

XXXIX. Učit. društvo za sevniški in brežiški okraj, Janko Knapič, nadučitelj na Vidmu.

XL. Društvo slovenskih učiteljic — gđe. K. Droll, učiteljica v Zasipu pri Bledu.

Prosimo nujno, da se vsi delegati prav zanesljivo udeležijo shoda! Nihče ne sme ostati doma!

L. Jelenc,

predsednik Zaveze avstr. jugoslov. učit. društev.

Štajersko.

Savinsko učit. društvo je zborovalo ob obilni udeležbi dne 10. oktobra t. l. na Gomilskem. G. predsednik **V r a b l** je pozdravil nova člana tov. Rosensteina iz Št. Jurja in tov. Delakordo iz Braslovč, ki sta prišla v tem šolskem letu v naš okraj. Dalje pozdravlja g. dr. **K a r b o** z Vranskega, ki se je drage volje odzval našemu povabilu ter prišel predavat o nalezljivih boleznih. Pripovedovanje o življenju bacilov, njih oblikah, razširjanju in množenju je bilo vrlo zanimivo in poučno.

Nato je predaval tov. **V r a b l** o našem delovanju v prihodnjem šolskem letu. Predavanje je obsegalo navodila, kako treba delovati med ljudstvom, ako hočemo imeti kaj uspeha. Ravnoisti priporoča zbranim marljivo nabiranje narodnih pesmi za zbirko, ki jo namerava izdati naučno ministrstvo.

Tov. **J a k š e** je poročal nekatere podrobnosti iz „Zavezinega“ zborovanja, zlasti o „Zav.“ listih.

Sprejme se predlog, da zahteva naše društvo, da skliče „Zveza štaj. učiteljev in učiteljic“ občni zbor dne 3. novembra t. l. Ker pa se vrši ta dan v Celju tudi shod „Narodne stranke“, naj stopi odbor „Zveze“ v dogovor z odborom „Narodne stranke“, da preloži ta svoje zborovanje na popoldne. Tako bi zborovalo dopoldne učiteljsko, popoldne pa „Narodna stranka“, katerega zborovanja bi se lahko udeležilo vse v Celju zbrano učiteljsko.

Sprejme se dalje predlog tov. **J a k š e**ta, da se naprosi okr. šolski svet, da nam preskrbi skioptikon, in sicer na ta način, da upliva okr. šolski svet na vse krajne šolske svete vranskega okraja, da stavijo ti za bodoče šolsko leto v proračun gotovo vsoto za skioptikon. S tem denarjem bi se kupil potem aparat, do katerega bi imele vse šole enako pravico in bi lahko romal po potrebi od šole do šole.

Živahen razgovor se je vnel zaradi novih tiskovin. Prihodnje zborovanje se vrši meseca novembra.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj ima svoje prihodnje redno zborovanje v četrtek, dne 31. oktobra t. l. v **R a j h e n b u r g u**. Spored: I. Ob 10. uri sv. maša v ondotni župnijski cerkvi, po maši odkritje nagrobnega spomenika pokojnemu tovarišu **M a t k o t u**. II. Zborovanje v šoli: a) Odobrenje zadnjega zapisnika; b) društvene zadeve; c) poročilo tov. **P e č n i k a** o letošnji glavni skupščini „Zaveze“; d) iz šolske prakse; e) želje in nasveti. — Odbor pričakuje, da se tega zborovanja udeležijo zanesljivo vsi društveniki in društvenice. Pokažite zopet z obilno udeležbo, da vam je mar stanovska čast! Kdor se odpelje na počitnice, naj si uredi tako, da prekine vožnjo v Rajhenburgu. Nanovo v okraj došli tovariši in tovarišice naj ne odlašajo pristopiti društvu. Stari bojevnički padajo, treba jih je nadomestiti z novimi, čilimi močmi.

Ljutomersko učiteljsko društvo je zborovalo dne 3. t. m. v Ljutomeru. I. Po trimesečnem presledku smo se zopet sešli, a število je bilo pičlo, zlasti tovarišem in tovarišicam iz gornjeradgonskega okraja bi bilo priporočati več zanimanja za naše stanovske sestanke.

II. Predsednik **Ivan Tomazič** pozdravi navzoče, zlasti gosta gosp. **Rajha** in tov. **Dostala**, ki se je z Dunaja zopet povrnil v

našo sredino. Omeni bridko izgubo, ki je zadela ves sloves Štajer ob smrti **Vekoslava Strmška**. V znak spoštovanja do pokojnega tovariša vstanejo navzoči.

III. Nato preide predsednik k poročilu o letošnjem zborovanju „Zaveze“ v Radovljici. Spominja se krasnih dni, ki jih je preživel ob tej priliki in konstatira, da je bilo naše društvo, ki je ob periferiji slovenskega ozemlja, po sedmih tovarišicah in petih tovariših dovolj častno zastopano. Želi da bi se zanimanje za to zborovanje vedno večalo in da bi drugo leto še v večjem številu pohiteli v solčno Goriško.

IV. V odsek za izvenšolsko delovanje so voljeni tovariši: **Ivan Tomazič**, **Fran Cvetko**, **Karel Mavrič** in **Marija Kocuvan**.

Tovariš **Tomazič** priporoča učiteljsstvu se pri izvenšolskem delovanju posebno ozirati na iz šole izstopivšo mladino. Prireja naj se sestanke za mladino ob raznih prilikah, predava o gospodarskih rečeh, skrbi pa tudi za primerno zabavo. Tov. **Dostal** stavlja pomisleke, akč ne pridemo s tem z gotovim stanom v konflikt, ki tudi zahteva mladino zase. Tov. **Cvetko** pripomni, da je naše delovanje pošteno, zato bodimo brezobzirni, drugi stanovi se tudi ne ozirajo na nas. Izjavlja, da tudi dosedanje delovanje pri odraslih v raznih bralnih in pevskih društvih ni bilo brez koristi. Priporoča roditeljske večere.

Poverjenikom za „Popotnika“ je izvoljen tov. **Cvahte**; za „Zvonček“ in „Domače ogujišče“ ravn. **Robič**; za „Učiteljskega Tovarisa“ tov. **Mavrič**.

Delegatom za dunajsko zborovanje je izvoljen tov. **Cvetko**.

Trst.

Učiteljsko društvo za Trst in okolice zboruje v torek dne 19. novembra t. l. ob 10¹/₂ uri predpoldne v šolskem poslopu v Štedni. Vzpored:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo o letošnjem zborovanju Zaveze (poročja **Ferdo pl. Kleinmayr**).
3. Delovanje zunaj šole (govori tovariš **Grmek**).
4. Slučajnosti.

Ob 1. uri obed v gornji dvorani Gospodarskega društva in ob 3¹/₂ poset plavežev.

Na mnogobrojno udeležbo vljudno vabi odbor.

Ozirajte se na tvrdke, ki objavljajo oglase v našem listu!

Književnost in umetnost.

Popotnik. Letnik XXVIII. Št. 9. — Tov. **Fr. Fink** objavlja na uvodnem mestu članek „Še enkrat osebna pola“, ki izpopolnjuje zadnjič objavljeni članek tov. **Peska**. — **Ivan Kelc** priobčuje temeljito konferenčno poročilo „Važnost in negovanje telesne vzgoje šolske mladine“ — „Odlomek iz nedognane znanosti“ se zove razprava, ki jo je napisal **I. Bezlaj**. — **Miro Šijanec** nadaljuje „Triandrus“, pisoc temeljito in zanimivo o Platonu. — **Eliza Kukovčeva** končuje svojo razpravo „Nazorni uk — propevtiko realij.“ — V „Književnem poročilu“ govori dr. **Fr. Ilesič** o Kosijevi „Zabavni knjižnici za slovensko mladino“. — List zaključuje „Razgled“ z običajnimi razpredelki.

Zvonček prijavlja v 10. šte. to-le lepo vsebino: 1. Iz mladih sre. **Cvetko Slavina**. Pesmi. — 2. Pravljice. **Sokolov**. Pesem. — 3. Na boj, na boj! **Ivo Trošt**. Povest. — 4. † **Vekoslav Strmšek**. Lad. **Ogorek**. Zivotopis s podobo v barvotisku. — 5. Solze. **Borisov**. Pesem. — 6. Jenesski podlessek. **Avguštin Šabec**. Poučni spis. — 7. Premodre glave. **Silvestr K.** Narodna smešnica. — 8. Na boj! Slika v barvotisku. — 9. Slovo od paše. **E. Gangl**. Pesem s podobo v barvotisku. — 10. Domače gledališče. **Fedor Hrastničan**. Poučni spis. — 11. Zvezde. **E. Gangl**. Pesem. — 12. **Niko**. **E. Gangl**. Pesem s podobo v barvo-